

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

De erfenis van 1968 [2]

Ideaal om eigen leven zelfvorm te mogen geven nog steeds actueel, maar onaf

door *Marcia Luyten*

Marcia Luyten is journalist en publicist. Onlangs verscheen haar tweede boek: *Ziende blind in de sauna: Hoe onze politiek, economie en cultuur 'Afrikaanse' trekken krijgen*. Lemniscaat 2008.

Het meest verwonderlijke aan de jaren zestig is 'de verregaand onkritische houding' van de opstandige studentenmassa, zegt Herman de Dijn, en hij slaat de spijker op zijn kop. Onbedoeld verwijst De Dijn naar de kern van wat in 1968 gebeurde.

Het voetvolk van de revolte was weinig kritisch of sceptisch, juist omdat het was gevormd naar een conformistische esprit. De lokroep van de vrije geest, van authenticiteit, was echter goed verstaan. En volgzzaam sloten de opstandelingen zich aan bij het verzet tegen de volgzzaamheid.

Ik was er niet bij; in 1968 hadden mijn ouders alleen verkering en geen kinderen. Maar geboren drie jaar later, heb ik de vruchten geplukt van de verruimde vrijheid. Ik kan mijn eigen spoor zoeken, zonder te worden gehinderd door sociale controle, stand, klasse of religieus milieu. De mogelijkheid om het script van je eigen leven zelf te schrijven, vrij van dwingende conventies, sociale structuren en knellende instellingen, is de grootste verworvenheid van de sociale omwenteling die in de jaren zestig haar beslag kreeg.

In hun queeste naar de individueelste zelfexpressie, ogen de hippies nu naïef en

collectivistisch. Flowerpower pakte voor nabije anderen vaak egoïstisch uit. En dat in die zoektocht naar mentale autonomie uiteenlopende, soms onsamenhangende combinaties werden gelegd tussen individuele bevrijding en een passende politieke en maatschappelijke orde, zoals het marxisme, is niet gek. Dat de bevrijdingsstrijd gepaard ging met uitbundig gedrag en utopische slogans, net zomin. Een koe die na een winter op stal het verse gras op mag, maakt gekke sprongen.

* * *

Veertig jaar na dato claimt iedereen zijn eigen interpretatie van de jaren zestig. Volgens mij is de kern ervan dat het individu de vrijheid veroverde om authentiek te leven.

Dit ideaal heeft aan waarde niets ingeboet. Alleen zijn de jaren zestig onaf. Het is een halfbakken revolutie geweest die is blijven steken bij de bevrijding van het individu. Ze heeft nagelaten om in de plaats van de oude ordening een nieuw moreel kader te bieden. Vrijheid blijkt niet hetzelfde als grenzeloosheid. En mensen voor wie de last van de vrijheid moeilijk is te dragen, maken die vrijheid te schande.

Zo is de opzichtige consumptie waaraan Herman de Dijn zich stoort, een toonbeeld van individuele vrijheid die langs een minder mooi zijspoor is afgeslagen. Ze drukt een habitus uit waarin zelfverwerkelijking de vorm krijgt van verrijking en directe behoeftebevrediging. Alsof het individu al

